

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra címelve Turóc-Szent-Mártonba küldendők.

— Hirdetések legutányosabbán, árszabály szerint. —
Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.
Nyitlér soronként 40 fillér.

Hát sohase okulunk?

III.

Előttünk fekszik egy volt néppárti képviselőjelöltnek, Paulinyi-Tóth Zsigmondnak kiáltványa a felsőbünyai, szklenői, vriczói, briestyai, hadvigai, alsó- és felsőtúrekei választókhoz, amelyet német nyelven 1901. szept. 24-én bocsátott ki s így fejezi be: „Tisztelt választók! Bizonyítsák be, hogy a jót akarják, sorakozzanak október 2-án Stubnyafürdő a lobogóm, a néppárti jelölt lobogója körül! Semmi kétség tehát, hogy az ezen kiáltványban 18 pontba foglalt politikai program a néppárti programja, egy kis nemzetiségi lében fölereszve talán, mert hisz Paulinyi-Tóth Zsigmond, mint lutheránus ember és tót hazafi, csak a felső-járású németekre s papjaikra való tekintettel lépett föl néppárti programmal, ugy okoskodva, hogy mint tót hazafi a felső járás exaltált tőjtait, mint néppárti jelölt pedig a németeket nyeri meg, s ha egyszer meg van a mandátum, odatltel pl. Kollár Márton mellé, aki szintén néppárti programmal választatott meg, de azért egy jótavalló nem rosszabb tót hazafi, mint Veszeloovszki, Ruzsiak vagy Valásek. — Persze elszámitotta magát, mert a furfang felismeréséhez nem kellett valami különösebb filka, mikor ezt a kétkulacsos politikust a megyében mindenki ismeri.

A kiáltvány néppárti programjának ezek a pontjai:

1. Magyar hazánk egységét, oszthatatlanságát és függetlenségét óhajtom.

Magyarország egységét, oszthatatlanságát és függetlenségét a magyar alkotmány, a szentesített törvények biztosítják, nem képezhet külön programpontot, erre nézve az összes politikai pártok egyetértének. Hogy Paulinyi-Tóth Zsigmond mit gondolt e pontnál, az nem tartozik ide.

2. Mint nem-magyar, úgy a tót, mint az önké nem anyanyelvének egyenjóságúdsáit követelm az iskolákban, a bíróságok előtt, a hivatalokban, különösen pedig az 1868. évi 44. t.-cz. végrehajtásáig.

Ez nem a néppárt, hanem a tót nemzetiségi párt programjának egyik pontját képezvén, jelen fejtegetéseink keretében nem tartozik.

3. Követelm az egyházi politikai törvények revízióját, különösen pedig a felekezetiellküliséget megengedő törvény megszüntetését.

Ez az óhaj és követelés képezvén a néppárti program sulypontját, szükséges, hogy vele behatóbban foglalkozzunk.

Hogy miért létesültek az állítólag sérelmes egyházi politikai törvények, ezt ma mindenki tudja s ha csak valaki föltett elfogultsággal nem itéli meg őket és létrejöttüket, az be kell, hogy ismerje, hogy szükség volt rájuk, azaz, hogy szükség volt valami expedienst, amelylyel a bajokat szanálni, a visszaéléseknek elejét venni lehetett.

Más kérdés az, vajjon nem történeti volna-e a dolog másképpen is, úgy, hogy az átmenet kevésbé sértegette volna a r. kath. egyház vonatkozó hittételeit és a nép évszázados szokásait és felfogását. A r. kath. egyház konzervatív, de még sokkalta konzervatívabb a nép, tekintet nélkül a vallására*) s e

körülménynek tulajdoníthatjuk, hogy a polgári házasság intézménye nemcsak a r. kath., hanem a protestáns köznépnél, sőt a habóbb társadalmi körökben is visszatetszést szült. A r. kath. egyház szentségnek, a protestáns egyház pedig, ha nem is kifejezetten, egyházi, Istentől eredő intézménynek tekinti a házasságot, míg az állam polgári szerződésévé devalválja. Az igazság az, hogy mind az egyházi, mind pedig az állami felfogásnak igaza van és csak azt a módot nehéz megtalálni, amelylyel ezeket a heterogénnek látszó igazságokat összeegyeztetni lehetne. Mi ebben a külföld után indultunk s a polgári házasság intézményét fogadtuk be, amire talán nem volt egészen szükség, de a jelszó az volt, hogy, ha már végeztük, hát végeztünk gyökeresen, ne hogy ma-holnapotoldozni-foldozni kelljen e rendkívül fontos társadalmi intézményen.

A r. kath. egyház ezen intézménynek elve, lényege, a nép pedig a formája ellen küzdött. Tekintve azonban, hogy ezt az intézményt oly államokban is meghonosították, ahol a katholicizmus még sokkal erősebb, mint hazánkban s nem tapasztaltattott, hogy a r. k. egyháznak vesztét okozta volna, papságunk egy része, különösen pedig a főpapság, már belenyugodott a megváltozott viszonyokba, annyival is inkább, mivel a felekezeteknek házasság útján való keveredése nem mutat-zik abban az arányban, mint a hogyan hittők s kivált a keresztény-zsidó vegyes házasságok, amelyek talán leginkább abban alkalmasak arra, hogy a felekezetiellküliséget terjessék, ma is a ritkaságok közé tartoznak s vidéken alig is fordulnak elő. Aztán meg a házassági frigyre lépők csak úgy, mint annak előtte, Istennek házában, Istennek szolgája által is áldatták, erősítették meg frigyüket, sőt mi több, r. kath. és protestáns egyaránt — igen ritka kivétellel — a házasságot most is csak az egyházi egybekeles után tekinti igazán érvényes és igazi házasságnak, így hát mindössze csak annyi a különbség a régi és a mostani állapot között, hogy a pap tisztán mint egyházi alkalmazott működik közre a házasságok kötésénél, a funkcionának állami részét pedig az anyakönyvezető végzi s így a lelkészek semmi obligóban sincsenek az állammal, avagy más egyházzal szemben, ami, az egyház szempontjából tekintve, nemcsak hogy hátrányosabb nem, de határozottan előnyösebb állapot a réginnél, a mely a lelkész sokszor oly kritikus helyzetbe hozta, hogy a saját hitelvi meggyőződése és az ezzel ellenkező állami rendelkezés között választani kellvén, csak úgy határozhatott, hogy vagy a meggyőződésén, vagy pedig az állam törvényén ejtett esorbát.

Nos hát kérdjük, helyén s idején van-e az szívós harcz azért a revízióért a néppárt, mikor maga a nép már bele kezd törődni a viszonyokba és ezen a népen sem erkölcsi, sem egyéb fogatkozások nem tapasztalhatók az egyházi politikai törvények következtében? Helyén van-e annak az állítólag a nép lelki ádve és szokásos élete érdekében folytatott harcnak különösen itt, ahol ez a harcz oly könnyen a magyarellenes nemzetiségi törekvésekkel festvérésül s nem ritkán a demagogia veszedelmes fegyvereihez is nyúl? Azokon a várnai, vágújhyei, trsznai, szentmihályi stb. népgyűléseken oly beszédek hangzottak el Zmeskál Zoltán, Zelenyák János stb. ajkairól az uralkodó szabadelvű párt s annak megyebeli képviselői (főispán, alispán, főszolga-

bíró, orsz. képviselő stb.) ellen, amelyek édeskeveset használtak a r. kath. egyház, no meg a nép ügyének és érkeinek, de amelyek mérhetetlen kárt tettek abban a birodalomban, amelylyel a nép a közigazgatás intézői iránt a saját érdekében is viseltetni tartozik, s tekintve, hogy a közig. tisztviselők a magyarságnak is képviselői egyuttal, elképzelhető, hogy minő érzelmeikkel és indulatokkal távozt el a fölizgatott nép a gyűlés helyéről. Akadtak r. k. lelkészek, akik azokon a népgyűléseken megbotránkoztak az igaztó beszédekben s egyikük azt mondta a városi gyűlés alkalmával, hogy vigyázzon a heveskedő s az urak előtt kiméletlen filippikát mondó szónok, nehogy az ő kabátját porolja ki az a nép, a melyet az urak ellen izgat.

Nektünk az a véleményünk ebben a kérdésben, hogy ha a kath. egyház ma-holnap tényleg veszedelmesnek találná az egyházi politikai törvényeket hevei hitéletére nézve, vagy más egyéb tekintetben, úgy elég erős lesz arra, hogy külön e célra alakult politikai párt nélkül is ki tudja vinni azok revízióját; mert hisz a nép erkölcsi és hitélete az államnak is kell, hogy gondozása tárgyát képezze s ha ez így van, úgy akkor aligha képezhető az, hogy akadjon a törvényhozó testületben párt, amely az erre vonatkozó szükséges törvényes intézkedéseket megghusítani, meggátolni igyekeznék.

Igenis, a magyar politikai pártok kivétel nélkül, azok is, amelyekben zsidók, szabadkőművesek s más proszkribált „elemek” űlnek, azon az állásponton vannak, hogy a nép erkölcsi és hitélete gondosan ápoltság s így az, aki az ugynevezett egyházi politikai törvényekben, azoknak hatásában az erkölcsi és hitéletet veszélyeztetve hiszi vagy látja s ezt tényekkel bizonyítani is tudja, amint a szabadelvű párt tagja is arra törekedhetik s ezen törekvésének érvényt is szerezhet, hogy a károsnak, veszedelmesnek bizonyult törvények megváltoztassanak, eltöröltessenek; e végből tehát nincs szükség olyan ellenzékre, amely, míg egyfelől állítólag a nép ádve és java érdekében bizonyításra szoruló bajok és veszedelmek orvoslását és elhárítását sürgeti, másfelől ugyanannak a népnek a magyarságba, a művelt osztályba, a hatóságokba vetett bizodalmit megrendíti s őt a nemzetiségi tanok és aspirációk iránt fogékonyá teszi.

A haza minden előtt! E jelszó nem tűri meg, hogy a tót nép bármi czímen a magyar nemzetből, amelyhez tartozik, elidegenítessenek, mert ezzel a nemzet ereje is megbénítatik, ezáltal a haza is szenved. — Az anyakönyvezetés, a házasságkötés, az elválás stb. alatti része, ugy ahogy azt az egyházi politikai törvények elrendelik, lehet sérelmes, lehet helytelen, lehet fogyatékos, lehet rossz némelyek véleménye és meggyőződése szerint; ez felfogás dolga, amiről vitatkozni is lehet; de vajjon az ily formái dolgok miatt érdemes-e sokkal magasabb, sokkal fontosabb érdekeket kockázra tenni? Érdemes-e csak azért, hogy a jegyespár előbb a templomban és csak azután az anyakönyvezetőhöz mehessen, amikor egymásnak örök hűséget esküszik, külön pártot alkotni és a népet oly tanokkal izgatni, amiket az megérteni, megemésztani nem tud ugyan, amelyek azonban mindig ott hagynak valamit a népnek a lelkében, amiből a bizalmatlanság, a gyűlölet méregfogai fakadnak? Okuljunk már valahára! Tanuljunk külö-

* Mar Horastius is felpannaszolja II. Epistolájában a római nép maradását aesthetikai tekintetben. Ingenius non ille fave plantifuge sepulchris, Nostra sed impugnat, nos nostraque lividus odit. Quodsi tunc Graecis novitas invena fuissest quam nobis, quid nunc esse vetus, aut quid haberet quod legeret teretereque virtum publicus votus?

nősen egyet, tanuljuk meg azt, hogy egyéni, személyi és egyéb kisebb érdekeket alá kell hogy rendeljünk a köz, a nemzet, a haza érdekében. Mert ha ezen filozofia irányítja tetteinket, törekvéseinket, magán- és közeletünket, akkor az általános érdekek mellett a kisebb érdekek is szükségszerűen kielégítést nyernek s nem lesz szükség arra az áldatlan hazreza, amely még végszedelmünkét is okozhatja.

Cseh-tót nagylelkűség.

A „Slov. Týždenník” nagy kegyesen elismeri ugyan a ruttkai magyar evangélikusoknak azt a jogát, hogy magyar isteni tisztelet rendezésének részükre, de csak úgy, ha tényleg 100 evangélikus jelen meg a magyar isteni tiszteletre. Így hát azt a szűkre szabott vendéglőjöt is csak föltétlenül és a zárlatosa tőtek, no meg Burian és Hodza Milos különös és kivételes kegyelméből élvezhetné a magyar állam és nemzet nyelve: a magyar nyelv egy magyarországi község templomában! S még akadnak a Felvidék községeiben evan. vall. magyar nemesek, akik ezt a szegényes állapotot föl se veszik s igazi biraktilrelemre járnak el a cseh predikációkra! — De azért ugyanaz a „Slov. Týždenník” máshol, de ugyanazon számban ezeket is írja: „Szivünk összeszorul, ha visszaemlékezünk arra hogy ezer könyvet kobozott el tőlünk, ami tő Maticákkal a kormány. S gyakran történik, hogy a hatóságok meg szüntolják azt a tót könyvet, amelyből valamit tanulhatni. A nép méltobban, ami ellenfelünk orvulnának véjét jelenti, azért kobozták el könyveinket!”

Zsolnán — amint nekünk onnan írják — oly eset történt, amely örök szégyene marad ennek a mostani magyar ön liberális rendszernek. Dr. Makovický Dusán, zsolnai tó orvos, a békés tudóstól és jótévőtől a zsolnai szolgabíró hivatal vagy 800 külfölete tót könyvet kobozott el. Gáli litrókat, magyaron, fölfeleltette Makovický s megruhozta az újságokban.

Rudnay szolgabíró sietett megmenteni a hazát s a kir. ügyész rendeletéből Makovický lakására küldte a szolgabíró, aki ott 15 kéziratot, az „Omlás k ducho-venstvu” cz. rőpirat 300—400 lenyomatát elkobozta, azután pedig a „Rychtár z doliny” és „Zkrozenie” cz. népies könyveket kereste, de nem találta; elkobozta továbbá még két példányát annak a német könyvnek, amely a tónéknak a magy rok által való elnyomtatásáról szól: a „Tonékn áténies 300 és a Markovický könyvek 24 példányát. — Hogy mit csinál majd a szolgabíró meg a kir. ügyész ezekkel a könyvekkel, nem tudjuk. De azt látjuk, hogy a hatóságok megint megsértették egy magyar hompolgárnak személyes szabadságát és hogy a műveltség ellen utalatos támadást követtek el és meggyalulták a tót könyvet! — A dolog pediglen akképen áll, hogy a esendes, bekeszerető tót doktor lakásán eselh-tő, tehát magyarellenes tanácsokosokat folytattak; a népek ez a „jótöveje” garmadával vásárolta össze a tót ponyvairól lom termékeit, hogy velük a tót nép hazafias felkét megmételje s a eselh-tő propagandának megnyerje. De azért a binős utakon somfordáló doktor könyvei szentek, mert tót nyelven vannak írva, — a ruttkai magyar evangélikusok pedig csak akkor fohászokodhassanak a maguk pönöz emelt és fentartott templomban istenikhöz magyar nyelven, ha százan vannak. A tót nyelv még akkor is szent és sérthetetlen, ha binős ezélokra használják, — a magyar nyelv pedig még Isten dicsőítésére se használtassék!

Dr. Haas Jókab.

Egyszerű, pompában nem tűnődők, de lélekemmel ünnepszének voltunk tanni t. hó 20-án délelőt a vármegyeház díszterében, ahol ifj. Josth György Turóczi vármegye főispánja adta át Dr. Haas Jakab Turóczi vármegyei tiszti főorvosnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, amelyet 50 éves orvosi működésének alkalmából adományozott részére Ó Felsőge a király.

Az átadás ünnepszégre megjelentek a vármegyei és állami tisztviselők, az ünneplést orvosársái, barátai, tisztelői.

Kévséssel 11 óra után belépett a terembe ifj. Josth György főispán a kitüntetéssel egyszerre és a megjelentekkel, valamint az ünneplővel a következő melegbuzgú, hatóság beszédet intézte:

Tisztelt Uram!

Vármegyei közeletünknek egyik régi, buzgó és érdemes tagja: Dr. Haas Jakab ezen törvényhatóság tiszti főorvosa, múlt évi aug. hó 18-án töltötte be közzszolgálatának ötvene-

dik évét s ugyancsak múlt évi december hó 23-án volt ötven éve annak, hogy a bécsi egyetemen orvostudori oklevelet nyert.

Polyó évi május hó 1-én pedig ötven esztendője lesz annak, hogy vármegyénkben előbb mint járási és helyettes főorvos, majd 1866-tól mai napig mint a vármegye tiszti főorvosa szakadatlanul működik.

E minőségben teljesített buzgószolgálatáért már ismétlenül elismerésben és kitüntetésben részesült.

Nevezetesen 1871-ben a budapesti orvos-egylet levelező tagjává választotta; 1872-ben legfelsőbb helyről a koronás arany érdemkeresztrel lett kitüntetve; 1873-ban ismét Ó eszásári és apostoli királyi Felsőge neki legmagasabb elismerését nyilvánította; 1899-ben pedig a negyven évi hű szolgálatért járó dísz-érem jutott osztályrészül.

Most, hogy közzszolgálatának ötven éves fordulóját ünnepli, javaslatom folytán a Nagyméltóság m. kir. Belügyminiszter ur, illetve a Minisztertanács előterjesztésére Ó eszásári és apostoli királyi Felsőge a jubilánsnak a közegezségügy terén szerzett érdemei legfelsőbb elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Tisztelt Uram!

Az emberi élet átlagos számítás szerint alig terjed ötven esztendőre; az ennél magasabb életkor rendszerint már kivételt képez s így a Gondviselés különös kegyeltjei közé számíthatók azok, kik nagy kort élve, hosszú időn keresztül munkálkodhatnak a közügyek szolgálatában.

A mi ünneplünk ezen ritka szerencsés halandók közé tartozik; mert neki a Gondviselés megengedte, hogy előrehaladt kora daczára, szellemi és phisikai erőinek teljes birtokában, embertársai osztalan tiszteltetől és becsüléstől könyvezve, főlzászad át teljesítheti ma is a közegezségügy előmozdítására irányuló kötelezségeit.

Szívesen üdvözölöm tehát a mai alkalomból a kitüntetett tiszti főorvos urat, tisztviselőrsái, barátai és tisztelői meghiit körében, kik az ő közhasznú tevékenységéről és czél tudatos működéséről mindannyian közvetlen tudomást meríthettek.

S midőn ezt teszem, a részére legmagasabb helyről adományozott eme kitüntető rendjelet azon őszinte szívvel fakadó kívánsággal nyujtom át, hogy a Mindenható tekintetes főorvos urat további friss egészséggel megajándékozván, engedje, miszerint kötelezségeinek és hivatásából folyó emberbaráti nemes feladatának még hosszú időn át a legjobb munkakedvvel megfelelhessen.

A főispán beszéde az ünneplést a következőkkel válaszolta éleztékenyül hangon:

Méltóságos Főispán Ur!

Igen tisztelt Közönség!

Ó eszás. és kir. apostoli Felsőge nek, koronás királyomnak kegyessége, amelyellyel munkásságomat érdemem felül kitüntetni méltóztatott, annyira meghat, hogy érzelmeimnek kellőképen kifejezést adni képtelen vagyok és a mai ünneplésre, rém feledhetlen pillanatban, csak leg'alálásabb köszönetemet nyilváníthatom felsőge királyomnak kegyességeért, valamint a főispán ur ó méltóságának azon jóindulatáért, amelyellyel kitüntetésemet javaslathoz hozni szíves volt.

Ötven év a közpályán, nagy idő. És ezen hosszú, nehézküzelmedekben és csalódásokban gazdag pályafutásom közben mindig kötelességem lelkiismeretes teljesítésében kerestem és találtam őzretlen munkáimnak egyedüli jutalmát. És az engem kielégített. De most, amidőn felsőge királyomnak kegyessége immár negyvedizben emlékezik meg rólam, amidőn felettes hatóságaimnak, kartársaimnak és a nagyközönségnek elismerése jut osztályrészemül, érzem, hogy a kötelesség teljesítésének tudata megnyugtató; de a királyi kegy kartársaim és a közönség elismerése, jóakaróimnak becsülése, tisztelete és szeretete, amelyet mai megjelenséssel is tanúsítani szívesek voltak — feleml.

Fogadják érte köszönetemet.

Éljen a király, éljen a haza, éljen főispán ur ó méltóság.

A közönség, melyet a főispán lelkes beszéde, valamint az ünneplésnek válsága valóban meghatott, lelkesen megjelensz a királyi főispánt és az ünnepl megyei főorvost, akik kitüntetésé alkalmából mindannyian méltóan üdvözöltek.

Nem tartjuk érdektelennek felemlíteni, legalább vázlatosan, dr. Haas Jakabnak életfolyását. A mi jó főorvosunk, aki még ma is friss életkedvvel végzi hivatalos teendőit, akiről senki sem tudja, hogy valamikor beteg lett volna, már 76 éves ember. 1853. évi december hó 23-án nyerte orvostudori oklevélét a bécsi egyetemen. Közzszolgálatát azonban már 1853. évi augusztus hó 18-án kezdette meg a bécsi köz-örv. házban, majd a gyermekkorházban. Turóczi vármegyébe 1854. évi május hó 1-én került mint járási orvos; tehát ez év május hó 1-én tölti be megyei szolgálatának 50 éves fordulóját. Egy főlzászad meg a közegezségügy szolgálatában. És hogy mily eredményekkel, mily buzgalommal teljesítette nemes hivatását, annak legjobb hőmérője az a körülmény, hogy a vármegyei intéző körök már 1872-ben, tehát már 32 esztendővel ezelőt szükségesnek látták Ó Felsőge figyelmét derék munkásságára irányítani, aki 1872-ben a koronás arany érdemkeresztrel tette ki. Majd az 1873-ban Turóczi vármegyében is pusztító kolera-járvány megfékezésére körül szerzett érdemei elismerésül Ó Felsőge legfelsőbb elismerését nyilvánította neki. Külömben elismerő okmányaimk száma meghaladja a 40-et. Ezek között találjuk köztük minden ágazatának kitüntetését. A hadügyi koronáért, a belügy, pénzügyi minisztereknek, a esendörparancsnokságnak elismerő okmányait.

Dr. dr. Haas Jakab nemesek a közegezségügy terén teljesítette hivatását, de amidőn 1868 után a közoktatásügy elöre kelt, kivette a maga részét az utóbb munkából is. Mint a helybeli izraelita hitközség által fentartott iskolának vezetője, az iskolaszéknék emléke, már abban az időben gondoskodott róla, hogy az iskolában a magyar beszéd tanítassék. Mint a zömváradjai állami tanítóképző igazgató-tanácsának tagja, évek hosszú során át vezette ennek az intézetnek gazdasági ügyeit, amely munkásságáért 1873-ban amidőn ezen felsőgezők emelődött, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter elismerését nyilvánította. Rézát vet azonban fel a törvényeszményi állami tanintézetek létesítésében is. Amikor Trefort közoktatási miniszter 1878-ban Turócziában járt, meritt fel az eszme, hogy Turóczi vármegyében nagy kulturális teletet létesítsenek. Báró Révay Smón kisselemez kastélyában dől el ennek sorsa és dr. Haas Jakab, mint a baró eszéd háziósvosa, magyban hozzájárult ezen tervnek megvalósításához. Ott dől el, hogy a Felvidékre szánt kultúrelőp nem Zsolnának, hanem Turóczi vármegyének jutott: Majd később, amikor Dala, Mudrony és Koluták a megszűntetett tót gimnázium helyiségeit ajánlották föl az állami intézeteknek, csak azon kis kedvezményért, hogy a tanítás nyelve tót legyen, a dr. Haas Jakab vezetés alatt álló helybeli izraelita hitközség volt az, mely épületet potom áron 10 évre bérbeadta az államnak és ezzel lehetővé tette, hogy az állami iskolák melőbb megnyithassák.

A törvényzei közönlökhatnuk eszméjét ó pendítette meg 1866-ban. A telet beszerzését ó eszközölte, a tervet, költségvetését saját pénzén készítette el s. b. stb.

Nagyon sokat lehetne még említeni dr. Haas Jakab életéről. De amit vázlatosan emlídtünk, az is elegendő annak dokumentálására, hogy a királyi kegy egy arra minden tekintetben érdemes férfiat ért, aki egész életét a közügyeknek szentelte.

Es amidőn 50 éves szolgálati alkalmából a királyi kegy fönye sugározza be munkásságát, őszinten kívánjuk, hogy a közügyek javára irányuló hasznos munkásságát, az emberiség javára még sokáig folytathassa.

Válasz a „Fele se. n tréfa-ra. *)

Elvonn, hogy a levél választ, — kérdés, felszólítás, feleletet igényel. Tehát nem maradhat figyelmen kívül a vidékbeli tót és magyar társadalmi viszonyaira oly találon intézett kedves kis ötlet.

Mire különben válaszom csak az, hogy boldogsággal telik el a vándor kelte, ha a messze, távol idegenben sokáig bolyongva a kietlen utakon a nap hévében, talál egy hús ligetet. Edes érzelem tölti el felkét, ha látja az üdő forrást. Legözihetetlen őszön vesz

*) Lásd a Felvidéki Híradó karácsonyi számban Berecz Gyuláné ezikkét.

rajta erő, hogy megpihenjen a csalóánydalos liget üdítő árnyában.

De merítse-e új erőt a pihenni vágyó vándor a csaló dalos liget hús árnyában, ha tövisből font magas süvénylyel zárta körül a csalóánydalos hús ligetet óvatoss gazdájá?

A Felvidéki Híradó pedig azt tolmácsolta egyszer a Nar. Nov.-ból, hogy itt a tótok vannak ottlón, mi csak jövevények vagyunk. Hol keressük hát a bevelőtlen kerésszel körül nem zárt üdítő ligeteket? És a szívet felvidítő, kedves kis eszlányt?

Nálunk az Alföldön, hány meg hány megszámlálhatatlan felvidéki találja édes otthonát s nem hallja, sőt észbe se jut, hogy ne igazi otthonában érezze magát.

A természet magasatos és bájos erőitől meglátva, ki ne gyönyörködne a fényes esillogok ragyogásában, legyen az Vénusz, Jupiter vagy J. erkur?

De örülhe-e felünk a kedves jelenségnek, ha komor felhők fedik el a légkört? Reméljünk kedvező szelet, tiszta lesz a légkör s gyümölcs-ülő Boldogsasszony nap nyhe verőfényében oltott vadróza a következő plinkódkor már szép és illatos rózsát virítat.

A távolból is elpatnó elektromos szikra pedig, ha kellő közbe hozzuk a csueskat — biztosabban, erősebben átrúgik, sőt még a csuesok közé akadályt elhelyezett papirt is átúri.

Most három király napján a hivatalos ügyben keresett Mudrony ügyvéd házban a zongorázó tudnián kívül szinte elragadta szívemet a „Falu rossza” ismételt játszásával. Úgy éreztem magam, mint mikor álmodtam, hogy meghaltam s az óráterésre felébredtem.

Elhalt az ő év, legyen vége a narkotizálásnak: itt az új év, legyen az ébredés a barátság, egyetértés vetése. — A ki jó lélekkel és Istennel vet, az kettős áldást arat,

Tudom, sokan vannak velem egy véleményen: itt a farsang, rajtuk nem múlik, hogy a tréfának legzább tele való Rutka, 1904. január 19.

Lodinyi Ilés.

HIREINK.

— **Rímely Károly püspök** temetése f. hó 16-án nagy díszszel és a részvételnek számos megnyilatkozása között ment végbe. Az egyházi szertartást az erre felkért, de betegeskedő gróf Csáky vézei püspök helyett *Vissnyovszky* praebatus végezte az egyházmegyei papságunk fényes sereglete mellett. Számosan jezték ki részvételt, ezek között új. Justh György Turócvarmegye főispánja is, aki az elhunyt püspök iránt kiváló tiszteltel viselkedett. Részt vett a temetésen az egyházmegyei papság, a rom. kath. tanfőgyűléslet küldöttsége. Ott voltak a ruttkai egyháznak képviselői is *Saager* Ferencz egyházi elnök vezetése alatt, hogy leróják kegyeletüknek adóját. Püspöki helynökké a káptalan *Vissnyovszky* nagyprébost választotta meg. — A N. N. a püspök haláláról ezt írja: „*Halottas jelentés.* Rímely Károly, beszterezbányai püspök, tegnap, f. hó 13-án délelőt Garamszentkeresztben szívdühűdés következtében, 79 éves korában meghalt.” Mindíse ügyét említtet a N. N. a magyar trónörökös egykori tanítójáról. Persze hogy nem volt — Moyses s a vad turor slavismus még a síron túra is követi az igaz magyar hazafiakat.

— **Személyi hír.** Báró Révay Gyula, a szesányi kerület képviselője és eszlója a mult heten teljes ház tartásukat Kísselméczről Budapestre tették át, ahol a telet tölteni lejták.

— **Diszpologárgi.** Ruttkai Ráth Péter udvari tanácsost, a kassa-olderbárgi vasut nagyérdemű vezérigazgatóját, Zsolna város közigyűlése egyhangú felkészléssel diszpologárgára választotta, mely kitüntetéssel egyrészt halálját és kiszórtentel kívánta kifejezni azokért a nagy érdemekért, melyeket Ráth Péter úgy Zsolna, mint egész körményének felvirágzása körül kitejtett s másrészt biztosítani kívánta magának az ünnepeit további földmularát. Ráth Péternek ez immár hatodik diszpologárga, amennyiben Ruttkai, Csáeza, Izló, Poprád és Rózsahely városok már régebben diszpologárgának választották.

— **Álarozos és jelmezestély.** A turóczi felkés magyar ifjúság, melynek élén dr. Láng Ernő, Reöthy Vladimir és Boldis Dezso áll tak, szép tervekkel, egy álarozos és jelmezestély rendezését, az előlejek után néve, fényesen megvalósították. Lapunk zártaok, szombaton délután, még csak azt tudhatjuk ugyan, hogy az estélyre sokan készülnek. De ez elég arra, hogy reméljük, hogy az estély nemcsak jól fog sikerülni, de a nemes ezék is elő fogja mozdítani. Laptársunk, a *Liptó*, a következőkben emlekedik meg arról az estélyről: „Egy kis letőzés. Turóczent-

mártonból egy meghívót kaptunk táncmulatsárga, melyet ott e hó 23-án tart az ifjúság. Ez még nem annyira kitűnős dolog ránk nézve, mert hiszen tarsang van. Hanem az fontos, hogy Turóczentmártonnak nemcs ifjúsága a mulatság tiszta jóvedelmét a líptőmegyei levél-túrban nyugvó nagy költő, Balassa Bálint báró libbei síremlékére szánják. Nekünk ehhez csak diesőró szavunk lehet s a mulatságnak minél nagyobb sikert kívánunk és hiszünk, hogy tekintve a ezélt, azon varnégyenköböl is többen részt vesznek. Még csak annyit jegyzünk meg, hogy a költő föli maradványának melő eltemetése az előrendű kötelesség: a síremlék, egy márványtábla már készen áll s a libbei temető falába már be is illesztett. Nemcsak a mi is hozzászállunk az ügyhöz újra, azt azonban konstatajuk, hogy a turóczi honfita sok jól ránk pirítottak gondoskodásukkal.”

— **A cellulozegár lakomája.** Abból az alkalomból, hogy a helybeli cellulozegár munszaki vezetőségének anyaglag rövid idő alatt sikerült az ízem termelőképes-ségét az elérhető legmagasabb fokra juttatni, az egyesült brassóti és turóczentmártoni gyárak vezérigazgatója, *Láng Ernő* barátságos vacsorára hívta meg a gyár tisztikarát elő hó 19-re a Starke-féle vendéglő killón helyisérgébe. A kedélyes symposion során Láng igazgató melegen, szívöböl jövő szavakkal üdvözölte Neesssz műszaki igazgatót, kifejezén azon reményét, hogy az ő edzett munkacereje és kipróbált szakértelme segítségével a turóczentmártoni gyár a Felvidék jelentős ipari ténegyezőjévé és a magyar általános hitelbank patronátusa alatt álló hazai iparvállalatok legvirágzóbbjai közé fog emelkedni. Neesssz igazgatót meglátogatn választott s ígérte ugy a maga, mint tisztársai nevében, hogy továbbra is minden tehetséget és buzgalmat sorompóba fogja állítani annak a szép ezélnak elérésére, hogy a vezetés alatt álló ipartelep erős létezésemel alkalson a magyar általános hitelbank kötelekebe tartozó ipari vállalatok hatalmas gyűjtijében. Csernák Dániel szellem felkösözöttje után a társaság a legjobb hangulatban meg sokáig együtt maradt.

— **Hálalozás.** A mult heten hirtel Turóczentmártonban *Scheibberger* Ignác aranyműves, 77 éves korában. Az elhunyt valamikor jobb napokat látott, az utóbbi években azonban már képelelen volt a munkára. *Scheibbergerrel* a turóczmegyei negyvengyolozas honvédek száma is megapad. A boldogult annak idején legyervezel kezében teljesított hazafias kötelességet, több ittközében vett részt. Temetése ma délután fog megtartatni.

— **Színleoladás Ruttkán.** A mult szombaton Ruttkán Berézki Arpdának *Parasztkösszony* című népszínművet adták szultól ház előtt. A közönséget a jöteknny ezélt iránt való tekintetel iszűntözték az előadás látogatására, mert annak tiszta jóvedelme a ruttkai rom. kath. templom javára volt fordítandó. Azonban maga az előadás is oly fényesen sikerült, a mákedvelők valamennyien oly jó meglátták helyüket, hogy a közönség nem gyözött eléggé kitéjezt adni tetszésének. Sokszoros tapsokból a szereplők, de a bűző reménytel, *Veszoly Imre* is. A színleoladás után ténöz volt, mely törtött egészen reggelig.

— **Szabadsárgolás.** A közöki, mímiszter Gruber Trajanovits Teréz, volt tóprónai állami övönő részére további 4 hónapi szabadsárgól engedélyezett, tóprónai állását pedig, a mint azt előző számmunkban jeleztük, *Schöder Anna* övönövel tölttötte be.

— **Gazdasági előoladás Nagyoseposényben.** A nagyoseposényi Gazdakör, mely már rövid fömállása óta is jelet adta életrevalóságának, ebben, az évben is folytatva vasárnapi délutáni előoladásait, amelyet a gazdaközönség fokozott érdeklődéssel keres föl. A mult heten *Ruzsicska József* törvényhatóságí fölialtorvos tartott előadást. Kívánatos lenne, ha a Gazdakör gondoskodnék az előoladás közhíríteteléről, hogy ne csak a helybeliek és a közeli környékeliek, de a megye más tavolabbi részén lakók is tudomást szerzheneének az előoladás tárgyáról és pontos idejéről. Ma *Ruzsicska fölialtorvos* folytatja előadást.

— **Veszolovszky fogyelemi alatt.** A pozsonyi királyi ügyészséget értesítette. *Veszolovszky* ugyanis, mint nemrege megrituk, a kerületben tartott programbeszédében olyan kifejezéseket használt, melyekkel az ügyveki kar beleszlett és tekintélytel sértette és az által tisztelőre s bizalomra méltatlanná vált. Beszédében többek között ezeket mondta: „Ne választatok képviselőnek ilyen élenköröszokat, sikkesztókat és árulókat, hanem csak tő embert.” E kifejezésekkel a tótokat a magyarok ellen igazta, mi,

mint ügyvédnél, súlyosabb elbíralás alá esik, mert szava sokkal nagyobb hatással van a népre, mint a közönséges emberé. *Veszolovszky* ellen különben a királyi ügyészséget igaztas miatt emelt vádat.

— **Vadászestély.** A mult heten megtartott értekezéset azt hazárota el, hogy a kedélyesnek ígérző vadászestélyt f. évi február hó 27-én tartják meg. A vadászok nagyban késztelen erre a kedélyes összejövetelre, amelyen persze több lesz a nem vadász, mint a vadász. De hát a vadászassárgót mindenki szereti, mert a vadászok rendszerint kedélyes emberek szoktak lenni.

— **Jépgályák.** A ruttkai és zánóváraljai jépgályakör élenkelen folyik a koresolyázás. Nálunk ez idén nem léteztült koresolyapálya, aminek hiányát most nagyban éreztük.

— **Égési sebekben halt meg.** *Liska Pál* turáni lakos is Amerikába ment szeresézt próbálni, magára hagyva feleségét, akire így módon nemcsak 20 hónapos gyermekének, a háztartásának, hanem még a gazdálásnak minden gondja is nyakába szakadt. A szegény aszszony a ház körül levele elfoglalta, kisgyermekének a kemence padkájára fektette, ahonnan az a takaréktűz-helyre csuszolt le. Miro a bajt észrevették, a kisgyermek már oly súlyos égési sebeket szenvedett, amelyek következtében másnap meghalt.

— **Jubileum.** Szibler Gyula zánóváraljai bíróságí végreható 30 éves szolgálatának megemlékezésére nagyban folynak az előkészítetések; már eddig is számosan jelentkezték a f. hó 30-án Zánóváralja a Magyar Olvasókör helyisérgében megtartandó ünnepegre.

— **No hát?** A tő lapok olykor szintén agyonlíceszik azt a korlátlan „szabadsárgót”, amelyet az amerikai tótok élveznek. Nos, úgy látszik, ott Amerikában sem minden arany, ami fénylik. Egy amerikai tőt azt írja a „Nar. Nov.”-ban közölt leveleiben, amely *Pittsburgh*-ban keltezte, hogy a nagy amerikai szabadsárg mellett is az összes nemzetiség (talán a németnek kivételével) elmerül az angol-amerikai nemzetben. Ahol annyitde nem elvet beszélnek, kell hogy nyelvnek lennie, amelyen az összes lakosok egymást megrítik s ez az angol nyelv. Enélkül meg gyűjtő se lehet az ember Amerikában; minden embernek eltekérése e nyelv bírása. Aki tud angolul, annak nyitva ez egész világ, aki nem tud, az bizony bajban van. S így az angol nyelv a ház életből is az oda bevándoroltak anyanyelvével kiszűrtje s a legtöbb tótok, legalább is azok 90% részével így történik. Az amerikai tótok tehát, hogy boldogulhassanak, annyira igyekezték megtanulni angolul, hogy utóbb a saját anyanyelvüket is elfelejték; idehaza pedig erőszakos magyarosításról, elnyomásról, barbársárgól s nem tudom még mire áll panaszkodnak a nagyuszáj agitátorok, mivel a magyar állam alkalmat akar nyujtani a tótoknak új (magyar) nyelv megtanulására, amelyre e több nyelvű országban szükség van a személyek bírása itthon is bizony előnyököt nyujt. No hát, hol itt a következtetés?

— **Villamvilágítás Liptószentmiklóson.** Mint líptói levelezők írja, Liptószentmiklóson már legközelebb villamos lámpák fogják a városat világitani. A képviselőtestlet Mikó Péter és társainak ajánlatát fogadta el a kivételre.

— **Táncmulatsárg Szucsányban.** A szesányi ifjúság f. hó 31-én este 8 órakor a Rosenfeld-féle helyisérgben táncmulatsárgót rendez, amelynek jóvedelmöböl a szesányi szegény iskolás gyermekek fognak segélyeztetni, vállalkösbőlben nélkül.

— **Balesetek.** A treneszmegyei Lutissán két súlyos baleset történt a mult heten. Egy fiatal kösslegény, szekere mellett haladva, egy kis árkot alát átrugni, de kiesszött, elesett s teje a kerék alá került, úgy, hogy nyomban halva maradt. — Ugyanaz nap *Tyerehova község* határában egy szálta egy munkást agyonított.

— **Közgyűlés.** A rózsahelyi Magyar Tarsáskör ma tartja meg évi rendes közgyűlést. Mint tudostónk írja, az eddigi tisztviselők fognak újból megválasztatni.

— **Gazdakör Brieszt्यान.** Gregorovits László briesztiai állami iskolai tanító buzgókölása folytán ebben a kisebb német községben gazdakör van alakulóban. Jelölt annak, hogy ahol megvan a munkázó való akarat, ott az eredmény sem marad el.

— **Fütelonok a váróteremek.** Arról panaszkodnak a zánóváraljaiak, hogy a mult heten néhány napig ugyan dereszött hideg uralkodott a váróteremben, akáresak Szibériában. Mithogy pedig a zánóváraljaiak csak kősz eshetőségeire számítna, a tavolabbi községek lakói néha egy órával előbb is odaérkeznek a vasuti állomásra, már csak községésztől szempontból is kívánatos, hogy ott jól futó várótermek várják az utasokat. Ugy halljuk, hogy annak idején még az állomásvezetőnek a saját szükségleteire sem volt elegendő lütfányaga.

— **Vossolovszky Ferenoz** igaztási pörében f. hó 21-én kezdődött meg a tárgyalás a nyitrai törvényszék előtt. Ennek a pörnek folytatásáról lapunk legközelebbi számában részletesen fogunk megemlíkezni.

— **Nyilvános számadás.** A ruttkai vasuti fiatalág által f. é. január hó 16-án az építendő róm. kath. templom javára rendezett táncmulatsággal és tombolával egybekötött műkedvelői előadás összes bevétele 705 kor. 70 fill., a kiadás 281 kor. 39 fill. E szerint a tiszta maradvány 474 korona 31 fill. Felhívtettek: Labor Vencz 15 kor. Ruttkai Ráth Páter, Saager Ferenoz, Rakovszky István képviselő, Kaffenda Frigyes és Dr. Szolárík Vilmos 10—10 korona; Richter János 7 kor.; Friedmann Mór, Epstein László, Feresek József 5—5 kor.; Kempny Károly, Kovács Kálmán, Waldmann Vilmos, Váczy Gedeon, Maresics András és Wachsberger Lipót 4—4 korona; Umasztja János, Vadnay Adolf, Markovics D., Dr. Briehta Arnold, Paulinyi Gábor, Vanderka Henrik, Horváth Géza és Reinld István 3—3 kor.; Steffel Ede, Balzsanka János, Szigeti László, Szemerád Ignác, Perlwicz J., Fejér Ambrus, Hermann Imre, Porutiu Emil, Fogel József, Helfer, Judik András, Dr. Haas Simon, Laczus János, Nemes Barna, Blumenfeld Fülöp, Krausz Sándor, Rakutia Samu, Tóbiás Gusztáv, Uhrir János, Szurák József, Klein Ferenoz, Niks Emil, Jakóby István, Id. Justh György, Mihályffy Ilona és Thury Anna 2—2 kor.; Bura József, 1 kor. 50 fill. Fizinger Ferenoz Sauerwein, Mihályffy Vendel, Balzsanka Emil, Schrödlein József, Moys, Berényi Zsigmond, Safránék József, Id. Fizinger Ferenoz, Kopalay István, Balázs Miklós, Falk Kristóf, Schadek Ferenoz, Weiner Arnold, Vondra Gyula, Záborszky Ottó, Hardy Demeter, Lux Arthur, Klein Erzsike, Reiskup Ferenoz, Kauta Zoltán, Strelinger Samu, Hoffmann Gyula és Reichler Gyula 1—1 kor. P. N. 20 fill. Összesen 212 kor. 70 fill. Tombolatárgyakat ajándékoztak: Kaffenda Frigyesné, Lux Athurné, Vadnay Adolfné, Katona Mariska, Némethi Kamil, Falk Kristóf, Ulyvárik Szende, Bojtos Sándor, Bura József, Biringer Antal, Reiskup Ferenoz, Szlavkovszky Jakab, Oravesok Máté, Gütz Miksa és Klein vendéglős. A felhívzettekné és adakozóknak a rendezőség ez uton hálás köszönetet mond.

— **Köszönetnyilvánítás.** A ruttkai vasuti fiatalág által f. é. január 16-án az építendő róm. kath. templom javára rendezett táncmulatsággal és tombolával egybekötött műkedvelői előadás buzgó és fáradságot nem ismerő rendezőinek és szereplőinek, ugyszintén mindazoknak, kik a mulatság sikerét erkölcsileg és anyagilag előmozdítani szívesek voltak, ezennel hálás köszönetet nyilvánítok. Ruttkán, 1904. január hó 21-én Komora János plébános.

— **A legmagasztosabb vívmányok egyike,** az egészség és jólétre nézve, bizonyára a maláta kávé, amint az a Kathreiner-féle előállítású módban ugyszólván az egész világot, főképpen minden családi asztalt meghódította. Mert családú kávénak a bakkávé keveréke Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéval oly összehasonlíthatlan előnyököt nyújt józ tekintetében, egészség és takarékoság szempontjából, hogy az egyetlen egy gondos háziasszonynak sem szabad figyelmen kívül hagynia. Az a finom bakkávé zamot, melyet a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé egy különleges gyártási módszer után bir, növeli mint pótkávé a bakkávé kedvelt ízét, a mit semmi-féle más pótlószerezrel elérni nem lehet. Másrészt ezen tulajdonsága folytán a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bakkávéval való keverés nélkül is ítható, kiválóan ízlik, mint vérképző és táperős ital asszonyok és gyermekek részére orvosilag ajánlatlik. Már első megjelenésekor a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé mint „a jövő kávéja” jeleztetett. Ez a merész kijelentés ma már részben teljesült is és az eddigi tapasztalatok szerint mindinkább teljesedőbe megy. Fontos azonban hogy mindig csak valódi Kathreiner maláta kávéval használjunk, miért is szükséges, hogy a bevásárlásnál mindig a „Kathreiner” nevet hangszóljanak és eskák is eredeti csomagokat Kneipp-páter védjegyével fogadjunk el. Gondosan kerülniük minden utánazt és ne vásároltassék soha az, amit nyitva mérlegelnek.

— **A Horgony Pain-Expeller** Richters Liniementum Capsici comp. igazi nepszerű házi-szerezé lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, esőpajlás, fejtájás, köszvény, eszuznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzölések mindig fájlalomeslapiót hástást idéztek elő sőt járványkórnál, mino: a kolera és hányó-hastályos, az atlemtsek Pain-Expellerrel való bedörzölése mindig hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerezé eredményel használatot az influenza ellen is, és 80 f., 1 k. 40 l. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de a bevásárlás alkalmával mindig határozottan a „Richter-féle Horgony Pain-Expeller”-t vagy „Richter-féle Horgony-Liniementum”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyet figyelni kell.

Kiadótulajdonos **özv. Moskóczy Ferenoz.**

Szerkesztői üzenetek.

— **Helybéli.** Nem tudunk felvilágosítást adni. Különben is, ha az országban már több mint egy éve megelhetünk ex-lehben, miért ne tegyükhétnek a törécszentmártoni Magyar Kaszinó is ex-lehben. Arról már ugy is lemondottunk, hogy abban valamikor olyan élér fejlődjek ki, amely társadalmi mozgalmainak központja legyen. Legyen csak nyugodt az az, hogy nines közgyűlési halad minden a maga után. És így is jó van. Mert hát nálunk minden jó... H. J. Losonoz. Sajnáljuk, hogy kívánságának eleget nem tehetünk. De hat verset csak akkor közölhetünk, ha tényleg adunk. Erre pedig ritkán van alkalmunk. Talán a következő számban. — K. H. Liptószentmiklós. Szives értesítését köszönöm. S. urnak írtam és körtem, hogy küldje el betekintésre. Már el is küldte. — **Levelezőink.** munkatársainkat kérjük, hogy a környékük felmerülő eseményekről szíveskedjenek értesíteni. — F. S. E. Csorna. Megkaptam. Köszönöm. Legközelebb az is sorra kerül. — „Hegyek között” tájérazát következő számmuk hozza.

Felelős szerkesztő: **Berecz Gyula.**
Főmunkatárs: **Bárd János.**

PERLWEG J. órás és ékszerész Ruttká. Nagy rektár arany- és ezüsttörvények, fali- és zseborákban.

A hölgyvilág részére!
Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját az igazítható női derék-szabászati készílék segítségével anélkül, hogy szabászati rajzot megtanulni volna. Emé készílék minden testalkat részére szabályozható.
Akadémiailag vizsgázott. Számos elismerő iratok
Egy készílék ára 3 korona.
Utánvét mellett! Utánvét mellett!
Minden kulturálamban tírv. védve és szabadalmazva
Főképviselő egész Európára:
E. DRECHSLER,
BÉCS, VI/2. Liniengasse 18.
Képviselők minden helységben kerestetnek.

Egri hegyi borok!
Kiváló minőségű, saját termésű, fehér, Schiller és vörös, egri hegyi borok, 50 literfől kezdve, jutányos árban kaphatók
REINPRECHT MIKLÓS
bortermelőnél, EGER (Hevesmegye.)

Pénzt,
sok pénzt, havonta 1000 koronájú kereset mindenki tisztessegen minden szakismeret nélkül. Küldje be címzet E. 465. jelébe alatt a következő címre: **Annouen-Abteilung des „Merkur” Mannheim.** Heerfeldstr.

Lahusen-féle jód vas-csuka-máj-olajat.

A legjobb és leghatásosabb csukamájolaj. Gyógyereje nézve fölül minden hasonló készítmény és újabb gyógyszer. Ideg-fájdalmak és nyelvé, márt és úgy gyermekek, mint felnőttek szívesen szedik és könnyen emésztik. Az utolsó évi használat (kb. 120.000 liter) legjobb bizonyítja a jóságának és kedveltségének. Számos díjszerű és közönsé levele. Ára 3.50 és 7 korona, utóbbi nagyság hosszabb használatnál előnyösebb. A beszerzési tessek ügyelni a gyáros czégre: **Lahusen gyógyszerész, Bréma.** — Kapható: Vidéken: Gazdik János gyógyszerárban Kőrmezőbányán és Toperczer Sándor gyógyszerárban Turocz-Szenti-Márton.

A Richter-féle **LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller** egy régi kipróbált házi-szerezé, a mely már több mint 33 év óta megháható bedörzölésű alkalmazzatik köszvények, csuszál és egyéb étekek.
Intés. Szükség utazatok miatt bevásárlások orvoslás, legyünk és eskák eredeti csomagok dobozban a „terpang” védjeggyel és a „Richter” védjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 l. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható.
Főmunkat. **Török József** gyógyszerész Budapesten.
Richter F. A. és társa, 1000. St. Péter utca 11. sz. 11.
Vidéken kapható Gazdik János gyógyszerárban Kőrmezőbányán, Toperczer S. „Megváltó” gyógyszerárban Turocz-Sz. Mártonban, és Schönáhn Viktor gyógyszerárban Znojváralján.

TÖRVÉNYI TITUSZ
A kit nem akarnak befogadni.
Regény.
Két kötet 2 frt helyett 95 kr.
520 oldal terjedelem.
TWIN MARK és WARNER K. D.
AZ ARANYOZOTT KOR.
Amerikai regény. Fordította: Mudrony Pal.
1 kötet ára 3 frt helyett 1 frt 40 kr.
725 oldal terjedelem.
Az itt felsorolt művek, a megjelölt arakbar utánvét mellett vagy az összeg beküldésé ellenében lapunk kiadóhivatala után rendelkezhető meg.

Schicht-szappan
„zavvas” vagy „kulos”
levegővel
legjobb, legkiválóbb és ennél fogva leucitesebb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.
Mindenütt kapható!
!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!
Nyom. a törécszentmártoni magyar nyomdában. — Moskóczy F. Ad.